

Sygn. akt V KK 220/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 września 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz (przewodniczący)

SSN Andrzej Ryński

SSN Andrzej Stępka (sprawozdawca)

Protokolant Katarzyna Wępa

w sprawie M. L.

obwinionego z art. 96 § 3 k.w.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 14 września 2016 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Z.

z dnia 2 lutego 2016 r.,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Z.

z dnia 29 lipca 2015 r.,

**I. uchyla zaskarżony wyrok oraz utrzymany nim w mocy wyrok
Sądu Rejonowego w Z.;**

**II. na podstawie art. 5 § 1 pkt 4 k.p.s.w. w zw. z art. 45 § 1 k.w.
umarza postępowanie wobec M. L. o wykroczenie z art. 96 § 3
k.w.;**

III. kosztami sądowymi w sprawie obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

W dniu 9 października 2014 r. do Sądu Rejonowego w N. wpłynął wniosek o ukaranie M. L. za popełnienie wykroczenia określonego w art. 96 § 3 k.w. Obwinionemu zarzucono, że „w dniu 5 grudnia 2013 r. w Komendzie Straży Miejskiej w K., pomimo obowiązku nie wskazał, kto był kierującym pojazdem marki Ford o nr rej. [...], którego kierujący w dniu 22 października 2013 r. o godz. 16:57 w m. K., popełnił wykroczenie drogowe polegające na przekroczeniu dozwolonej prędkości o 18 km/h w miejscu, gdzie prędkość dozwolona wynosi 40 km/h” (k. 2).

Na podstawie tego wniosku, w dniu 9 października 2014 r., Przewodniczący II Wydziału Karnego Sądu Rejonowego w N. wydał – w oparciu o art. 59 § 2 k.p.s.w. – zarządzenie o wszczęciu postępowania o wykroczenie z art. 96 § 3 k.w. przeciwko obwinionemu (k. 1). Wyrokiem nakazowym z dnia 3 listopada 2014 r., Sąd Rejonowy uznał obwinionego za winnego zarzucanego mu czynu (k. 14). Po wniesieniu przez obwinionego sprzeciwu od tego wyroku, Sąd Rejonowy w N. postanowił zwrócić się do Sądu Okręgowego o rozważenie możliwości przekazania sprawy do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Z. Na mocy postanowienia Sądu Okręgowego, wydanego na podstawie art. 36 k.p.k. w zw. z art. 11 § 1 k.p.s.w., z dnia 23 grudnia 2014 r., po rozpoznaniu wniosku Sądu Rejonowego w N., sprawę przeciwko obwinionemu przekazano do rozpoznania do Sądu Rejonowego w Z.

Wyrokiem z dnia 29 lipca 2015 r., Sąd Rejonowy w Z. uznał obwinionego M. L. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu stanowiącego wykroczenie z art. 96 § 3 k.w. i za to na podstawie tego przepisu w zw. z art. 96 § 1 k.w. wymierzył mu karę grzywny w wysokości 100 zł, nadto zasądził od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w kwocie 130 zł. (k. 39).

Od powyższego wyroku w dniu 19 listopada 2015 r. apelację wniósł obwiniony, który zaskarżył wyrok w całości i wniósł o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji (k. 56).

Po rozpoznaniu apelacji obwinionego, Sąd Okręgowy, wyrokiem z dnia 2 lutego 2016 r., zaskarżony wyrok Sądu I instancji utrzymał w mocy (k. 69).

Od tego wyroku kasację na korzyść ukaranego wniósł Prokurator Generalny, który zaskarżając wyrok w całości na korzyść M. L., zarzucił rażące naruszenie przepisów prawa procesowego – a to art. 5 § 1 pkt 4 k.p.s.w. w zw. z art. 104 § 1 pkt 7 k.p.s.w. - poprzez merytoryczne rozpoznanie apelacji obwinionego i

utrzymanie w mocy zaskarżonego wyroku Sądu I instancji mimo, iż na etapie postępowania międzyinstancyjnego – w dniu 5 grudnia 2015 r., w myśl art. 45 § 1 k.w. - doszło do przedawnienia karalności wykroczenia zarzucanego obwinionemu, co winno skutkować uchyleniem przez Sąd odwoławczy wyroku Sądu I instancji i umorzeniem postępowania wobec zaistnienia bezwzględnej przesłanki odwoławczej z art. 104 § 1 pkt 7 k.p.s.w.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz utrzymanego nim w mocy wyroku Sądu I instancji i umorzenie wobec M. L. postępowania na zasadzie art. 45 § 1 k.w. w zw. z art. 5 § 1 pkt 4 k.p.s.w.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest zasadna w stopniu oczywistym. Dodać przy tym należy, że z uwagi na treść art. 535 § 5 k.p.k. możliwe jest jej rozpoznanie na posiedzeniu bez udziału stron, zaś taki tryb rozpoznania jest dopuszczalny, albowiem niniejszy nadzwyczajny środek zaskarżenia został wniesiony na korzyść obwinionego, a zarazem zachodzą podstawy do jego uwzględnienia w całości; wskazany przepis Kodeksu postępowania karnego ma zaś odpowiednie zastosowanie także w sprawach o wykroczenia, z mocy art. 112 k.p.s.w.

Autor kasacji trafnie wywodzi, że analiza materiałów sprawy wskazuje jednoznacznie, iż Sąd Okręgowy wydał wyrok w momencie, gdy upłynął już termin przedawnienia karalności zarzucanego M. L. wykroczenia, a przypisanego mu nieprawomocnym wyrokiem Sądu pierwszej instancji z dnia 29 lipca 2015 r.

Zgodnie bowiem z art. 45 § 1 k.w. karalność wykroczenia ustaje, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynął rok, jeśli zaś w tym okresie wszczęto postępowanie – a tak stało się w przedmiotowej sprawie - karalność wykroczenia ustaje z upływem dwóch lat od popełnienia czynu. Przechodząc na grunt przedmiotowej sprawy stwierdzić należy, że do popełnienia zarzucanego obwinionemu czynu miało dojść w dniu 5 grudnia 2013 r. W dniu 9 października 2013 r. – a więc przed upływem roku od dnia popełnienia przez niego wykroczenia – zostało wszczęte postępowanie przeciwko obwinionemu. W rezultacie należało przyjąć, że dwuletni termin przedawnienia karalności tego wykroczenia upłynął z dniem 5 grudnia 2015 r. Prawomocny wyrok Sądu Okręgowego zapadł zaś 2 lutego 2016 r. Co więcej - termin przedawnienia karalności wykroczenia zarzucanego M. L. już upłynął, gdy w

dniu 23 grudnia 2015 r. Sąd Rejonowy przedstawiał akta Sądowi odwoławczemu z apelacją obwinionego (k. 62); upływ tego terminu miał więc miejsce jeszcze na etapie tzw. postępowania międzyinstancyjnego. W konsekwencji Sąd Okręgowy po otrzymaniu akt sprawy, winien był z urzędu skierować sprawę na posiedzenie i uchylić zaskarżone apelacją obwinionego orzeczenie Sądu pierwszej instancji z uwagi na zaistnienie negatywnej przesłanki procesowej, wyłączającej postępowanie (a stanowiącej tzw. bezwzględną przesłankę odwoławczą), to jest, przedawnienie orzekania - i postępowanie w sprawie umorzyć na podstawie art. 45 § 1 k.w. oraz art. 104 § 1 pkt 7 k.p.s.w. w zw. zw. z art. 5 § 1 pkt 4 k.p.s.w. Jak trafnie bowiem wskazał Prokurator Generalny, prawny charakter określonej w art. 5 § 1 pkt 4 k.p.s.w. przesłanki warunkującej wszczęcie i kontynuowanie postępowania, nakazuje sądowi uwzględnić ją z urzędu na każdym etapie postępowania. Okoliczności tej Sąd Okręgowy niestety na tym etapie postępowania nie dostrzegł i wydanym w dniu 5 lutego 2016 r. wyrokiem utrzymał zaskarżony wyrok Sądu I instancji w mocy. W rezultacie, doprowadziło to do sytuacji, w której zapadł prawomocny wyrok obarczony wskazanym uchybieniem, które trafnie opisano w zarzucie niniejszej kasacji Prokuratora Generalnego.

Tak więc należało wniesioną kasację uwzględnić w całości, albowiem istotnie zaskarżone orzeczenie Sądu odwoławczego dotknięte jest wskazanym w niej uchybieniem stanowiącym tzw. bezwzględną przesłankę odwoławczą, określoną w art. 104 § 1 pkt 7 k.p.s.w.; wyrok Sądu Okręgowego zapadł bowiem mimo wystąpienia wskazanej w art. 5 § 1 pkt 4 k.p.s.w. okoliczności wyłączającej prowadzenie postępowania, tj. wynikającego z art. 45 § 1 k.w. upływu terminu przedawnienia karalności zarzuconego obwinionemu wykroczenia (*zob. wydany na gruncie podobnej sprawy wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2015 r., V KK 108/15, Prok.i Pr.-wkł. 2015/10/7*).

Dla porządku należy przy tym podnieść, że wprawdzie z treści art. 45 § 2 k.w. wynika, że w razie uchylenia prawomocnego rozstrzygnięcia (trzeba dodać: także w wyniku uwzględnienia kasacji), przedawnienie karalności wykroczenia biegnie od daty tego uchylenia, to jednak przepis ten oznacza, że przedawnienie biegnie na nowo jedynie w sytuacji, w której do upływu terminu przedawnienia nie doszło jeszcze w chwili uchylenia prawomocnego wyroku (*por. uchwałę 7 sędziów*

Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2002 r., I KZP 15/02, OSNKW z 2002 r., z. 7-8, poz. 49; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 kwietnia 2009 r., WK 4/09, OSNwSK 2009/1/907; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2012 r., II KK 219/12, LEX nr 1220803).

Z tych powodów Sąd Najwyższy, w uwzględnieniu złożonego wniosku kasacyjnego, uchylił zaskarżony wyrok oraz utrzymany nim w mocy wyrok Sądu Rejonowego i postępowanie wobec M. L. umorzył, a kosztami postępowania w sprawie obciążył Skarb Państwa.

kc